

Sygn. akt VIII U 2054/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2018 r. w Gliwicach

sprawy K. L. (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ustalenie odpowiedzialności za składki

na skutek odwołania K. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 października 2017 r. **nr** RED- (...)

1. zmienia częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że K. L. jako osoba trzecia to jest były wspólnik spółki cywilnej PPUH (...) s.c. (...) z siedzibą w Z. nie odpowiada solidarnie ze spółką i z pozostałym byłym wspólnikiem panem Z. M. za zaległości wyżej wymienionej spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc październik 2012r.

2. w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

3. odstępuje od obciążania odwołującej kosztami zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn,akt VIII U 2054/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 października 2017 r. o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 108§1,§2 pkt 2 i 4 i art. 109§1 i 2 pkt 2 oraz art.115§1 i §2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa poprzez art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że ubezpieczona K. L., jako osoba trzecia, to jest były wspólnik spółki cywilnej PPUH (...) s.c. (...), K. L. z siedzibą w Z. odpowiada solidarnie ze spółką i pozostałym byłym wspólnikiem Z. M. za zaległości ww. spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Wskazał, że odpowiedzialność obejmuje należności z tytułu składek powstałe w okresie, w którym ubezpieczona pozostawała wspólnikiem ww. spółki w łącznej kwocie 4 750,340 zł, w tym:

a) na ubezpieczenie społeczne:

- w kwocie 2 459,51 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres od września 2012 r. do października 2012 r.,

- w kwocie 1 107 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 12 października 2017r.;

b) na ubezpieczenie zdrowotne:

- w kwocie 639,49 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres od września 2012 r. do października 2012 r.;

- w kwocie 290 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 12 października 2017 r.;

c) na Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- w kwocie 176,40 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres od września 2012 r. do października 2012 r.;

- w kwocie 79 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 12 października 2017 r..

Z powyższą decyzją nie zgodziła się ubezpieczona. Początkowo wskazała, że nie posiada dowodów zapłaty spornych należności. Ostatecznie w piśmie z 12 kwietnia 2018 r. wyjaśniła, że dopiero w dniu 11 kwietnia 2018 r. otrzymała od wspólnika Z. M. potwierdzenia przelewów do organu rentowego na kwotę 4 750,40 zł, które to były przez niego wykonane 26 października 2017 r. i obejmowały sporne należności. Przedłożyła kopie przelewów. Wniosła o oddalenie żądania organu rentowego.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy początkowo podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Następnie na rozprawie w dniu 3 października 2018 r. wskazał, że zaległe składki rzeczywiście zostały zapłacone, lecz na NIP wspólnika Z. M., a nie spółki, zatem konieczny byłby wniosek o przeksięgowanie Ostatecznie na rozprawie w dniu 21 listopada 2018 r. wskazał, że doszło do przeksięgowania i na koncie spółki nie ma zadłużenia. Jednocześnie wskazał, że nie została wydana decyzja dotycząca należności składkowych za miesiąc październik 2012 r.

Z. M. nie przystąpił do udziału w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona K. L. oraz Z. M. byli wspólnikami PPUH (...) s.c. Spółka prowadziła działalność w okresie od 1 lipca 1997 r. do 30 września 2012 r. (data wykreślenia z (...)).

W okresie od września 2012 r. do października 2012 r. spółka nie uiszczała należności na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych.

Organ rentowy wszczął z urzędu postępowanie w sprawie przeniesienia odpowiedzialności za ww. zaległości na rzecz ubezpieczonej i Z. M. za okres od grudnia 2011 r. do października 2012 r.

W dniu 12 października 2017 r. organ rentowy wydał decyzję o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczoną- jako na osobę trzecią, będącą w okresie od września 2012 r. do października 2012 r. wspólnikiem ww. spółki. Łączne wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i na Fundusz Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wyniosło 4 750,40 zł. Dodatkowo naliczono odsetki za zwłokę na dzień 12 października 2017 r. w stosunku do nieopłaconych ww. składek.

Od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

Początkowo ubezpieczona wskazywała, że nie posiada dowodów potwierdzających

W dniu 16 kwietnia 2018 r. ubezpieczona dołączyła 4 potwierdzenia przelewów ma łączną kwotę 4750,40 zł, które otrzymała w dniu 11 kwietnia 2018 r. od wspólnika Z. M.. Wszystkie przelewy zostały wysłane w dniu 26 października 2017 r.

W piśmie z dnia 21 maja 2018 r. organ rentowy wskazał, że faktycznie ww. sporna kwota została uiszczona, lecz na konto NIP wspólnika Z. M.. Jednocześnie wskazał, że powinien zostać złożony wniosek o jej prześięgowanie tej kwoty z NIP należącego do Z. M. na NIP należący do spółki.

Następnie organ rentowy wskazał, że wobec wykreślenia spółki w dniu 30 września 2012 r. zanotowano nadpłatę za miesiąc październik 2012 r.

Na rozprawie w dniu 21 listopada 2018 r. organ rentowy przyznał, że ostatecznie doszło do prześięgowania ww. kwoty i na koncie spółki nie ma zadłużenia. Jednocześnie wskazał, że nie została wydana decyzja w przedmiocie należności składkowych za miesiąc październik 2012 r.

Powyższy stan faktyczny wynikał z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego; potwierdzeń wykonania przelewów (k.27-30); wyciągu z (...) (k.40-41); druku (...) P (...) (k.42).

Zgromadzone dowody Sąd uznał za kompletne i pozwalające na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył odpowiedzialności odwołującej K. L. – jako wspólnika w PPUH (...) s.c. za zobowiązania tej spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od września 2012 r. do października 2012 r. w wysokości wskazanej w decyzji.

Zgodnie z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2017.1778 t.j.) do należności z tytułu składek, w tym składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio m.in. 107 § 1, §2 pkt 2 i 4, art. 109 §1 i §2 pkt 2 oraz art. 115 §1 i §2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa.

Zgodnie z art. 107 §1 Ordynacji podatkowej w przypadkach i w zakresie przewidzianych w niniejszym rozdziale za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie.

W myśl art. 107 §2 pkt 2 i 4 jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego.

Z kolei w myśl art. 109 § 2 pkt 2 ww. aktu prawnego 2 razie niedotrzymania terminu płatności osoba trzecia odpowiada również za naliczone po dniu wydania decyzji o jej odpowiedzialności podatkowej odsetki za zwłokę od należności wymienionych w art. 107 § 2 pkt 1.

W myśl ww. artykułu osoby trzecie odpowiadają również za podatki niepobrane oraz pobrane, a niewpłacone przez płatników lub inkasentów

Zgodnie z art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki.

Jednocześnie art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej stosuje się również do odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on wspólnikiem, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie, gdy był on wspólnikiem. Za zobowiązania podatkowe powstałe na podstawie odrębnych przepisów po rozwiązaniu spółki, za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał po rozwiązaniu spółki, oraz za zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe po rozwiązaniu spółki, odpowiadają osoby będące wspólnikami w momencie rozwiązania spółki.

Bezspornym jest, że wspólnikami PPUH (...) s.c. byli odwołująca K. L. oraz Z. M.. W związku z tym zgodnie z ww. przepisami, w stosunku do nich organ rentowy mógł wydać decyzję o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że dopiero w dniu 26 października 2017 r. (a więc po wydaniu zaskarżonej decyzji) wspólnik Z. M. przełał kwotę objętą decyzją w wysokości 4750 zł i. Ostatecznie spółka nie posiada na chwilę obecną zadłużenia względem organu rentowego, co też zostało przyznane przez organ rentowy na rozprawie w dniu 21 listopada 2018 r.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika również, że spółka zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej w dniu 30 września 2012 r. Wynika to jednoznacznie z przedłożonego wyciągu z (...), czego organ rentowy nie kwestionował i ostatecznie zwrócił składki uiszczone za miesiąc październik 2012 r.

W tym zakresie decyzja organu rentowego była nieprawidłowa.

Sąd działając na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił częściowo zaskarżoną decyzję organu rentowego, w ten sposób, że uznał, iż odwołująca K. L. jako osoba trzecia to jest były wspólnik spółki cywilnej PPUH (...) s.c. (...) z siedzibą w Z. nie odpowiada solidarnie ze spółką i z pozostałym byłym wspólnikiem Z. M. za zaległości wyżej wymienionej spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc październik 2012r.

Natomiast w związku z tym, że za miesiąc wrzesień 2012 r. wspólnik Z. M. uiszczył zaległości w kwocie odpowiadającej zadłużeniu, to odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne podlegało oddaleniu, zgodnie z art. 477¹⁴§1 kpc. W tym miejscu należy podkreślić, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji, w zakresie miesiąca wrzesień 2012 r., decyzja była prawidłowa. Faktycznie w tym czasie istniało zadłużenie, przy czym należność została uregulowana dopiero po wydaniu zaskarżonej decyzji.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc, odstępując od obciążenia nimi odwołującą. W ocenie Sądu, w niniejszym postępowaniu wystąpił szczególnie uzasadniony przypadek, który uzasadnia zastosowanie ww. przepisu.

Na wstępie należy zaznaczyć, że zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. stanowi wyraz dobrodziejstwa względem jednej strony i łączy się ze swoistą restrykcją w stosunku do przeciwnika procesowego, który sprawę wygrał. Tak też przy zastosowaniu art. 102 k.p.c. strona, przeciwko której zostało wytoczone nieuzasadnione powództwo i która poniosła nie tylko trud własnego zaangażowania w proces, ale także nakłady finansowe na swą obronę zostanie pozbawiona prawa zwrotu tych nakładów od przegrywającego proces przeciwnika. W konsekwencji stosowanie art. 102 k.p.c. musi się odbywać z bardzo dużą ostrożnością. Zakwalifikowanie konkretnego przypadku, jako "szczególnie uzasadnionego" wymaga rozważenia całokształtu okoliczności sprawy, łączących się z charakterem żądania poddanego pod osąd, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego. Kwestia zastosowania art. 102 k.p.c. pozostawiona jest orzekającemu sądowi z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności i może być podważona przez sąd wyższej instancji w zasadzie jedynie wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 22 marca 2017 r., sygn. akt III AUa 1880/16)

Z kolei do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Jako przykłady okoliczności związanych z samym przebiegiem procesu wskazuje się sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie roszczenia, prekluzję. Natomiast przyczyny leżące na zewnątrz są determinowane przez sytuację majątkową i życiową strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację finansową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych. Podkreśla się przy tym, że zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy. Ocena stanów faktycznych pod kątem dopuszczalności zastosowania zasady słuszności odnośnie do obowiązku zwrotu kosztów procesu pozostawiona została sądowi, który powinien kierować się w tym zakresie własnym poczuciem sprawiedliwości z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 3 listopada 2017 r., I ACa 427/17).

Okolicznością uzasadniającą zastosowanie zwolnienie od kosztów procesu jest także szczególna zawilóść, precedensowy charakter sprawy czy przebieg postępowania (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 25 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 1825/14).

Mając na uwadze powyższe rozważania, należy zwrócić uwagę, że ubezpieczona początkowo przez kilka lat nie miała kontaktu ze współnikiem Z. M.. Nie wiedziała co się z nim dzieje. Nie wiedziała również, czy na bieżąco regulował on zobowiązania spółki. Skontaktowała się z nim dopiero w dniu poprzedzającym rozprawę w dniu 6 kwietnia 2018 r. Ostatecznie przedłożyła przelewy dokonane przez ww. współnika z 26 października 2017 r. , zgodnie z którymi zaległości zostały uregulowane, a o czym ubezpieczona dowiedziała się dopiero w dniu 11 kwietnia 2018 r. Organ rentowy ostatecznie przyznał, że na koncie spółki nie widnieje jakiegokolwiek zadłużenie. Podkreślić również należy, że zaskarżona decyzja organu rentowego częściowo była nieprawidłowa. Obejmowała ona okres, tj. miesiąc październik 2012 r., w którym spółka już działalności nie prowadziła. Wskazać również należy, iż odwołująca przez cały czas trwania postępowania była przekonana o zasadności swojego stanowiska.

W związku z powyższym, mając na uwadze ww. względy, a także przebieg postępowania, w ocenie Sądu obciążanie ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Z tych też względów, w oparciu o zasadę słuszności, Sąd orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

(-)SSR del. Magdalena Kimel